

دستور زبان فارسی تاجیکی

نحو جمله های ساده

جلد ۱

تألیف: پرفسور دولت بیک خاجیف

تاجیکستان، دوشنبه ۲۰۱۲

ترجمه: دکتر مهدی دارخال

۷	مقدمه
۹	پیش گفتار
۱۴	علاقه کلمه در جمله
۱۵	معین کننده
۲۰	جمله ساده
۲۲	جمله های ساده یک ترکیه
۳۴	بیانیه های استثنایی
۳۶	جمله ها و عباره های طفیلی
۴۲	جمله ساده دو ترکیه
۴۲	مبتدا
۵۳	ترکیب مبتدا
۵۹	جایگاه مبتدا در جمله
۶۱	خبر
۶۲	خبرهای فعلی ساده
۶۴	خبرهای فعلی ترکیبی

- ۶۹ خبرهای نامی
- ۷۵ ترکیب خبر نامی
- ۷۹ خبرهای چیده
- ۸۲ جایگاه خبر در جمله های ساده
- ۸۳ موافقت خبر با مبتدا
- ۹۴ انواع جمله ساده (از نگاه آهنگ و معنا)
- ۹۴ جمله حکایگی (حکایتی)
- ۹۵ جمله سوالی
- ۹۸ جمله خطاب
- ۱۰۰ معلومات عمومی درباره جمله مرکب
- ۱۰۶ فهرست منابع

مقدمه

خدا را شاکرم شروع به ترجمه کتابی از استاد عزیزم، پرفسور دولت بیک خاجیف، نمودم که این بزرگوار در پیشرفت علمی اینجانب در مقطع دکترا و اطلاعات دستوری و نحوی من سهم بسزایی داشته و دارد.

کتاب حاضر در تاجیکستان به قلم استاد عزیزم در دانشگاه ملی و زیر نظر وزارت معارف این کشور در سال ۲۰۱۲ میلادی به چاپ رسیده است. نام این کتاب نحو و علامتگذاری در دستور زبان تاجیکستان است که سعی نمودم این کتاب را در دو جلد، که جلد اول آن نحو جملات ساده و جلد دوم، نحو جملات مرکب است ترجمه نمایم. ساختار این کتاب از لحاظ دستوری تشابه اندکی با دستور زبان فارسی ایران دارد ولی در اکثر جاهای آن چه از لحاظ ساختاری و چه از لحاظ نام ها با دستور ما اختلاف دارد لیکن می توان با تأمل و تفکر، پل ارتباطی بین این دو دستور بوجود آورد و نزدیکی بین متون مثنوی و منظوم هر دو کشور که از پیشینه مشترکی برخوردارند، ساخت.

اکثر مثال های قواعد دستوری این کتاب از کتب کلاسیک و جدید نویسندگان تاجیکستان چون صدرالدین عینی، ساتم الغ زاده، جلیل اکرامی و ... برگرفته شده است که بر زیبایی این کار افزوده می شود و هم یک آشنایی با آثار نویسندگان کشور تاجیکستان برای خواننده ها بوجود می آورد. ترجمه این کتاب بنا به پیشنهاد خودم در جشن تولد هفتاد سالگی استادم به ایشان داده شد که با خرسندی ایشان مورد قبول و استقبال قرار گرفت و تصمیم بر آن شد در جلد دوم نیز جملات مرکب در دستور زبان تاجیکی ترجمه گردد.

از علاقمندان زبان کهن پارسی و استادان دستور زبان خواهش می گردد با صبر و دیده ارشادی خود نواقص موجود در این کتاب را به بنده حقیر گوشزد کرده تا در اثرهای بعدی، کاری در شأن زبان مشترک دو کشور خلق شود و زمینه ای جدید در پیوند فرهنگی دو کشور بوجود آید.

همچنین در پایان این اثر از زحمات وافر همسر گرامیم و دوست و برادر عزیزم آقای سجاد لایقی کمال سپاس و قدردانی را داشته باشم.

دکتر مهدی دارخال

زمستان ۱۳۹۳